СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 258. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 5. падолиста, 1927. VOL. XXXV. No. 258 Jersey City, N. J., Saturday, November 5, 1927. THREE CENTS.

СКАНДАЛ ЗА РОСПРАВУ ФОЛА РОЗРОСТАЄТЬСЯ

УРЯД ШУКАЄ ПОМІЧНИКА СИНКЛЕРА, КОТРИЙ УКРИВАЄТЬСЯ.

ВАШИНГТОН, 3. падолиста. — Федеральний уряд розвів широке слідство, щоби розкрити всі факти про вплива́нє на лаву присяжних суддів, що мали розглянути справу Синклера й Фола, обжалованих за обманюванє федерального уряду.

Ще позавчера урядові агенти зайшли до вашингтонського бюра детективського підприємства Бернса та мали відкрити там богато цікавих доказів на те, що агенти сього підприємства слідкували за ріжними урядниками департаменту судівництва, та за членами лави присяжних суддів, щоби відтак уживати сих інформацій на те, щоби при помочи відповідного натиску на них примушувати їх виступати після інтересів Фола й Синклера.

Уряд далі каже, що Синклер стояв у тіснім звязку з тою акцією, та що детективи Бернса складали звіт Кларкови, визначному урядникови Синклерівської нафтової організації. Тепер власне за сим Кларком глядять урядові агенти по цілих Злучених Державах, бо він пропав зі столиці без сліду.

У Вашингтоні перед великою лавою суддів ведеться далі слідство в справі сього натиску Синклера на присяжних суддів. Перед сю лаву покликано нині тих присяжних суддів, що мали розглядати справу Фола й Синклера, щоби вони розпізнавали, котрі агенти Бернса слідкували за ними. Перед слідство поставлено чотирох агентів Бернса, а два присяжні судді показали зараз на двох агентів, які всіми способами пробували підходити до присяжних суддів, заводити з ними приязні розмови, тощо. Загально звернено увагу на те, що всі агенти Бернса, вживані до слідкування за людьми, не подібні до звичайних агентів.

Уряд обіцює ще дальші сензаційні ревеляції про вживанє детективів Бернса для натиску на присяжних суддів.

ВЕЛИКІ ПОВЕНИ В НОВІЙ АНГЛІЇ.

ШЕСТЕРО ЛЮДИЙ ПОГИБЛО.

БОСТОН, Месечузетс, 3. падолиста. — Наслідком уливних дощів, що падали через цілу ніч, виляли ріки в цілій майже Новій Англії. Зібрані води подекуди підмили дороги й зелізниці, зриваючи комунікацію.

Місто Ратленд устейті Вермонті все оточене водами, що вилляли прірвавши тами збірника над містом. Зелізничі лінії в тій околиці зірвані. Згинути там мало 6 осіб. На ратунок людий, загрожених виливом, вислано війська.

РАДЯТЬ НАД РЕФОРМОЮ КАРНОГО ЗАКОНА.

НАЙВИСЩИЙ СУДДЯ ТЕФТ ПРО ПОТРЕБИ РЕФОРМИ.

ВАШИНГТОН, 3. падолиста. — Нині почала радити тут так звана краєва конференція для зменшення злочинів.

Наради конференції отворив Тефт, начальник Найвисшого Суду Злучених Держав. У своїй промові Тефт показав, що американське карне судівництво виказує ріжні недостачі та потребує скорої та глибокої реформи. Він підняв потребу запобіження проволоці в вимірі карного судівництва та потребу допустити до розгляду карних справ більше інтелігентних присяжних суддів.

РОБІТНИЧІ ЮНІЇ ХОЧУТЬ СУДОВОГО РІШЕННЯ В СПРАВІ ЗАБОРОН.

НЮ ЙОРК, 3. падолиста. — Перед стейтовими судами розіграєсь незадовго незвичайно важна правна боротьба межи підприємцями а робітничими юніями.

Американська Федерація Праці постановила зорганізувати робітників підземних зелізниць. Сі робітники належуть тепер до компанійної юнії, зорганізованої проти робітників-страйкарів. Щоби не допустити Федерацію Праці до організації робітників, підземні зелізниці постановили піти в суд домагатися судової заборони проти Федерації Праці; суд мавби заборонити Федерації Праці мішатися до робітників підземних зелізниць. Федерація Праці каже, що вона має право організувати робітників та що вона готова боронити сього права перед судом. Для сеї цілі приїхав тепер до Ню Йорку Вилєм Мегон, президент юнії стріткарових робітників.

РОЗПРАВА ПРОТИ ПОЛІСМЕНА-ВБИЙНИКА.

НЮ ЙОРК, 3. падолиста. — На судовій розправі проти нюйорського полісмена Данела Греєма, котрий був поставлений на сторожа коло свого приятеля платничого Прета, а замісць стерегти мав його вбити й обрабувати з 4,500 долярів, станув нині як свідок ще один молодий хлопчина та назвав Греєма як чоловіка, що сидів в авті попри вбитого.

Сим свідком був 9-літний Джан Невінс, який бавився на вулиці з Чарлзом Алфано, який зізнавав учора.

На домагання оборони присяжні виїдуть завтра на місце, з якого хлопці мали бачити полісмена, щоби переконатися, чи можливо було їм бачити все так, як вони говорили.

СВЯЩЕНИК ЗАСУДЖЕНИЙ НА ВЯЗНИЦЮ ЗА ПЕРЕВЕДЕННЯ НЕЛЕГАЛЬНОЇ ОПЕРАЦІЇ.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Священика Чарлза Флагерті, римо-католицького пароха у Мавнт Мориз, Н. Й., узнано винним переведення нелегальної операції на Клярі Гаген, яка внаслідок сеї операції померла. Згаданого священика засуджено на се на вязницю від 5 до 10 літ. Судця при виданню засуду заявив, що засуджує його на таку, легку кару з огляду на його старечий вік, бо священик Флагерті числить 67 літ.

ПІЛСУДСЬКИЙ ВІДВІДАЄ ПАПУ.

ВАРШАВА. — Маршал Пілсудський при кінці падолиста думає відвідати папу римського, Пія XI, а також італійського короля, Віктора Емануїла. Теперішний папа, ще під своїм власним іменем, Ахилля Ратті, був папським послом у Варшаві й там заприязнився з Пілсудським і иншими польськими патріотами.

ПОЛЬСЬКІ СУДИ ВИДАЛИ 40 ЗАСУДІВ НА СМЕРТЬ В ПРОТЯГУ 6 МІСЯЦІВ.

ВАРШАВА. — У першім півроці с. р. видали польські суди 17 засудів на смерть, з яких ані одного не виконано. Наглі суди видали 23 засуди на смерть, з яких виконано лише 4. Наглі суди істнують ще у львівськім і краківськім апеляційнім окрузі, а у західних частинах Польщі нема вже їх цілком.

ТЕМНОТА СЕРЕД ПОЛЬСЬКИХ ЖИДІВ.

ЛЮБЛИН, Польща. — Жидівський рабін у Люблині, як подають староkраєві часописи, казав порозліплювати у жидівській дільниці плякати, у якій кидається клятву на якогось Хаїма Левого. На тих плякатах, друкованих у більшім форматі, з чорними обвідками, містяться приписи, що дотикають викляття вище згаданого Жида, а іменно: не вільно входити до мешкання виклятого. Належить уникати виклятого на віддаль 4 ліктів. Не вільно впускати його до домів молитви. Усьо, що походить з його рук і дому, є нечисте, „трефне" і т. п. Пишучи про кинення сеї клятви, питаються сі часописи, чи жиємо у середновіччі, чи у віці радія й аеропланів? На жаль, ті часописи не знають про се, що й у нашій Америці діється щось подібного, та що й тут не жидівські рабіни, але деякі єпископи кидають подібні клятви й оголошують їх у своїх часописах, забуваючи, що жиємо не у темній, безпросвітній Польщі, але у культурній країні.

КАНАДІЙСЬКИЙ ЕПИСКОП БУДКА В ГАЛИЧИНІ.

Часопис „Діло" з 13 жовтня с. р. подає, що канадійський єпископ Будка приїхав 12 жовтня вечером на довший побут у Галичині.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ УВІЛЬНИВ З ВЯЗНИЦІ КОМУНІСТИЧНИХ ПОСЛІВ.

ПАРИЖ, 3. падолиста. — Французький парлямент ухвалив більшостю 43 голосів увільнити з вязниці, на час засідання парляменту, 4 засуджених комуністичних послів. Згаданих послів засуджено за антимілітаристичну пропаганду серед жовнірів. Міністер справедливости, Барту заявив одначе, що по скінченню парляментарної сесії згадані посли мусять вернути до вязниці і докінчити відбуття кари, на яку їх засуджено.

НЕПОВЕРНЕНА ВТРАТА.

Німеччина святкувала минулого місяця 60-ліття дня уродин одного із найбільших своїх діячів, яких утратила передучасно, Вальтера Ратенава, вбитого у мент, коли він шукав шляху порозуміння з Францією. У святі взяли участь держ. канцлер Маркс і міністер Райхсвери Геслєр, представник науки, літератури, мистецтва та преси. Маркс зазначив, що Ратенав почав нову добу в німецькій політиці, з метою приєднати для Німеччини втрачене довіря. Гергардт Гавптман змалював образ виїмкової індивідуальности Ратенава, якої значіння зросте щойно в перспективі часу. Загал у Німеччині та понеї майже не знає, що Ратенав був небуденним письменником, суспільним фільософом, в якого душі жило зрозуміння для всіх проявів реальної дійсности та творів мистецтва, чи музики, чи малярства. Ратенав боровся у своїх творах проти духа механізації доведеного у Німеччині до небажаних висот. Ратенав був оборонцем фільософії суспільної гармонії, та доцільної рівноваги. Його „Механіка духа" є одною з найбільше передумних сучасних книжок. Індивідуальність Ратенава була їй заважила на ході европейських подій більш як десятки кабінетів. Німеччина бачить щойно нині, кого втратила; ніодин із її сучасних діячів не може рівнятись із Ратенавом шириною інтелігенції, духового багатства та знайомістю европейського життя в її найріжнорідніщих проявах.

БЕЛЬГІЙСЬКА ВЧЕНА ПРО УКРАЇНУ.

З Києва до Москви виїхала бельгійська вчена С. Льоріо. На розмові зі співробітником РАТАВ Льоріо розповіла:

„Побувши на Радянській Україні я наочно переконалася, що чутки, поширені білогвардійською пресою закордоном, є нічо инше, як ганебні вигадки. Я не сподівалася, що побачу у вас такі багаті музеї, такі скарбниці мистецтва. Це мене вразило ще й тому, що в Бельгії декто думає ніби більшовики порабували музеї. Приємно вразив мене київський художній інститут. Це цілий університет мистецтва, де детально розсліджують кожну галузь мистецтва. На Україні я побачила ріжноманітне й багате мистецтво."

ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ ГРОЗИТЬ ЗАЛІЗНИЧИЙ СТРАЙК.

ПРАГА, 2. падолиста. — Залізничий страйк, який грозить Чехо-Словаччині, застановить комунікацію у цілім краю. Делєгація залізничих робітників, яку приняв премієр Швегла, заявила йому, що коли до четверга, 3 падолиста, не піднесеться платня залізничим робітникам, проголосять вони пасивний опір усіх залізничих робітників. Правительство застановило видавництво найбільшого соціялістичного часопису „Право Ліду" за те, що вело завзяту кампанію за пасивним опором.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ГОДЯТЬСЯ НА ПРІТВІЦА, ЯК АМБАСАДОРА У ВАШИНГТОНІ.

БЕРЛІН, 2. падолиста. — Екзекутивний комітет німецького Райхстаґу (парляменту) одобрив іменовання д-ра Фрідріха Прітвіца Гафрона німецьким амбасадором у Вашингтоні, на місце трагічно погибшого амбасадора Мальцана. Сталося се помимо спротиву німецьких націоналістів. Нема тому тепер ніяких перешкод проти його іменовання амбасадором, бо й правительство Злучених Держав годиться на його особу й вишле про се повідомлення до міністерства заграничних справ у Берліні. Др. Прітвіц Гафрон був до тепер радником німецької амбасади у Римі.

ВЕЧІР НІМЕЦЬКОЇ ПІСНІ.

Вечір німецької пісні відбудеться в „Тавн-гол" при 43 ул., в суботу 5-го жовтня, о 8.30 годині вечером. В програму входять 20 пісень Шуберта і Брамса. Участь у концерті приймають: п. Марта Мюльгавзен, сопран берлінської опери, п. Анна Мечник, меццо сопран б. член Метрополітен опери, Арнольд Габор, барітон, член Метрополітен опери. Фортепян марки Болдвина спочиває в руках Ісаії Лігмана.

Сей концерт незвичайно інтересного змісту буде правдивим музичним пиром як для знатоків музики так і для ширших кругів публики.

СКІЛЬКИ ВОДИ ЗУЖИВАЄ МІСТО ВІННІПЕГ В КАНАДІ.

В біжучому 1927 р. зуживає Вінніпег пересічно 14,200,000 гальонів води денно. В 1926 р. денне зуживання виносило 13,800,000, а в 1925 р. 13,300,000 гальонів. В найгорячійший день 1927 р., 22 липня зужито 15,911,000 гальонів.

ВЕЛИКЕ ЗАМОВЛЕННЯ.

Російський маляр Бродський дістав замовлення намалювати образ „Святочне засідання в Смольнім з нагоди 10-ліття жовтневої революції". На образі буде видко комуністичних діячів мов на портретах. Тому не диво, що він матиме 30 кв. метрів. Бродський піде слідами славного франц. маляра Давіда, який увіковічнював Наполеона на полотнах, що могли би надаватись до великої панорами.

ПІЛСУДСЬКИЙ РОЗВЯЗАВ ПОЛЬСЬКИЙ СОЙМ

ПО ПРОЧИТАННЮ РОЗПОРЯДКУ ПРЕЗИДЕНТА ПОСЛИ КИНУЛИСЬ НА МІНІСТРІВ, ЯКІ ВТІКЛИ.

ВАРШАВА, 3. падолиста. — Премієр Пілсудський розвязав, а властиво відрочив, знова польський сойм до 28 падолиста, тоб-то до дня, коли кінчиться каденція теперішнього сойму. Польський сенат буде теж розвязаний. Розвязання, а властиво відрочення наступило на підставі розпорядку президента Мосціцького, який перечитав віцепремієр Бартель.

Розвязання сойму наступило з тої причини, щоби недопустити до дискусії над буджетом, який предложено соймові без подання подробиць. Соймова опозиція противилась приняттю буджету без дискусії. В той спосіб полишилася Польща без буджету на слідуючий рік. На підставі польської конституції президент держави може продовжати спеціяльним розпорядком минулорічний буджет на так довго, доки сойм не ухвалить нового.

Коли віцепремієр Бартель почав читати декрет президента, піднесли посли страшний крик і прозиваючи міністрів, кинулись до міністерських сидженъ. Міністри ратувались утечею через бічні двері, а проводив тій утечі генерал Складковський, міністер внутрішних справ.

Ціле засідання сойму від отворення до замкнення тревало $5\frac{1}{2}$ минут.

Премієр Пілсудський показав рівнож свою диктаторську владу через замкнення 5 часописів, які подали вістку, що жовніри й офіцири зневажили якогось польського єпископа.

СЕСТРА „КАЙЗЕРА" ВІЛЬГЕЛЬМА ВІДДАЄТЬСЯ ДРУГИЙ РАЗ.

ЇЇ НАРЕЧЕНИЙ, РОСІЙСЬКИЙ БІГЛЕЦЬ ЗУБКОВ, ЧИСЛИТЬ 27 ЛІТ.

БОНН, Німеччина, 3. падолиста. — 63-літня принцеса Вікторія Шаумбург Ліппе, сестра бувшого цісаря Вільгельма II, яка недавно перейшла відмолоджуючу операцію, віддається за 27-літнього Олександра Зубкова, російського біглеця. Євангелицька церковна громада у Бонн відмовила своєї церкви на вінчання недібраної пари. Кайзер Вільгельм, який уважається головою дому Гогенцолерків, відмовив є воєї згоди на се подружжя. Вінчання мається відбути між 15 а 20 падолиста у палацу принцеси.

Німецький міністер справедливости домагається, щоби Зубков предложив свою метрику, пашпорт і инші документи, які загинули в часі російської революції. Ті шикани вимірені є на те, аби опізнити або цілком недопустити до заключення подружжя.

Зубков одержує що-дня листи з погрозами, що буде убитий, коли оженить з сестрою цісаря Вільгельма, однак він не звертає на те уваги.

ШАЛЯПІН ДІСТАВ РОЗВІД.

ЗОБОВЯЗАВСЯ ПЛАТИТИ СВОЇЙ ЖІНЦІ 300 ДОЛЯРІВ МІСЯЧНО.

МОСКВА, 3. падолиста. — Московський державний суд дав розвід Федорови Шаляпінови, звісному співакови, з його жінкою, Иолде Ігнатієвною. Шаляпін, який оженився 29 літ тому назад, не жив разом зі своєю жінкою повсюди 21 літ.

Розводова формальність була дуже коротка. Суддя Шорін перечитав просьбу Шаляпіна, у якій він домагається розводу зі своєю жінкою й зобовязувався платити їй $300 місячно. Відповідно до совітського закона, який уважає подружжє цивільним контрактом, який може бути розвязаний на домагання котрої будь сторони, суд уділив йому розводу. Бувша жінка Шаляпіна, Иолде Ігнатієвна згодилася теж на розвід.

Говорять, що Шаляпін задумує оженитися другий раз.

ПОРТРЕТ МАЛОГО КОРОЛЯ МИГАЯ НА ПОЧТОВИХ МАРКАХ.

ЗАСТУПИТЬ ВІН МІСЦЕ ПОРТРЕТУ ПОМЕРШОГО КОРОЛЯ ФЕРДИНАНДА.

БУКАРЕШТ, 3. падолиста. — Румунське правительство рішило видати нові почтові марки з портретом 6-літнього короля Мигая, які заступлять місце давних, з портретом пок. короля Фердинанда. На портреті представлений є малий король у звичайній білій блюзці, американського покрою, зі спущеним на долину ковніром і шовковою краваткою.

ВИНАХІД НОВОГО АНТИСЕПТИЧНОГО СРЕДСТВА.

ЛОНДОН, 3. падолиста. — Сер А. Монд заявив тут в часі одного приняття, що хемік у Савт Стаффордшир, лабораторіях винайшов по довгих розсліджах нове антисептичне средство. Є воно витвором з вугольної смоли, нетрійне й не викликуюче майже ніякого подражнення.

Продуценти сього антисептичного средства одержують тисячі листів з подяками від лікарів, які хвалять дуже се нове средство і зовуть його „чарівним винаходом".

М. ГОРКИЙ ІДЕ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА.

МОСКВА, 3. падолиста. — Приятелі М. Горкого дістали від нього лист з Неаполю, в якім він повідомляє їх що начинає писати нову повість, яка буде називатися: „Нова Росія". Щоби обзнайомитися з теперішнім життям російських селян і робітників іде він до до Совітського Союза.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сиггі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АХ ТА НАФТА

От собі один нафтовий скандал у світі більше. Так можна сказати про судову розправу, що велася у Вашингтоні проти Алберта Фола, бувшого міністра внутрішних справ та Гаррі Синклера міліонера і нафтяра, яких обжаловує федеральний уряд за обман при винаймі урядових нафтових теренів, званих Тіпат Довм.

Великий світ вже привик до нафтових скандалів і получених з ними обманів. Нафту відчули й ми на власній скірі. Бо саме головно нафті завдячуємо поневолення західно-українських земель. В подібнім положенню находиться й Азербайжан, якого задля його нафтових багацтв пішла освободжувати червона Москва. А коли пригадаємо собі клопоти Англії в Мезопотамії, а все через нафтові терени в Мозуль — то вже з того будемо мати понятте, яку силу уявляє собою нафта в політичнім і культурнім світі.

Нафта є причиною не тільки міжнародніх обманів, але є рівнож і тим чинником, який вносить зі своїм багацтвом до тих країв, які ті богацтва посідають, дуже часто моральний розклад, який підкопує мораль держави чи нації. Навіть і під тим оглядом маємо досвід з нашого власного українського життя. І в нас боялися тої зарази, яка йде від нафти, коли ми боролися за свою власну державність на землях Західної України. Та над тим розводитися не будемо, бо тим разом хочемо згадати про ту заразу, про яку говориться тепер в Америці.

Такого скандалу як з обманом Алберта Фола і Синклера вже давно не було. Тому американський суд і справедливість тепер дійсно виставлені на пробу. Тепер саме рішається, чи дійсно гріш є одинокий всемогучий пан в Америці. Бо досі був він паном ситуації, в справі Фола і Синклера. Продовжували вони судові доходження як довго хотіли, виганяли свідків до Европи, а хабарництво дійшло до того, що свідки рішилися втратити навіть американське горожанство і позістати в Европі, а не вертати до Америки, щоби не свідчити. А тепер маємо ще один скандал. Міліонер Синклер наняв 16 детективів, які слідили за кождим рухом присяжних суддів і старалися обіцянками, погрозами та грішми впливати на них, щоби вони увільнили обжалованих. Через те дійшло до того, що суддя Сидонс уневажнив дотеперішню розправу і заповів нову з новими суддями. По таких практиках можна хиба вже тепер надіятися, що розправа буде ведена в той спосіб, що присяжні судді будуть замкнені через весь час розправи і тим самим не буде можна на них впливати і купувати їх голоси як це було можливе тим разом. Бо тільки самі острі міри, повзяті з боку уряду і судді, зможуть ще в який такий спосіб ратувати їх престіж та пошану перед правом.

РЕОРҐАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В АМЕРИЦІ.

(Реферат виголошений гром. Осипом Стеткевичом на Четвертім Конґресі Обєднання).

I.

Заки зачнемо говорити про поправу нашого шкільництва в Америці, мусимо наперед приглянутися тій школі, яка в нас під теперішню пору істнує, та застановитися хоч побіжно, які користи вона приносить нашому суспільству. Яка се школа і що вона варта? Постараюся відповісти на се питаннє можливо як найкоротше.

Відома річ, що українські школи з малими виїмками, удержують наші парохії; але як вони про сі школи дбають? Перш усього приміщують їх звичайно в тісних та вохких церковних галях, у яких порядний господар боявсяб і картоплі держати. Що такі шкільні приміщення нищать здоровлє дітей, се якось нікому не приходить на думку. Не ліпше стоїть школа і з педаґоґічного боку. Наші парохіяне, шукаючи для себе дяковчителя, вибирають такого чоловіка, котрий має „шумний" голос, не звертаючи ніякої уваги на його вчительські спосібности. Перший обовязок такого вчителя — співати „громогласно" в церкві; другий обовязок — учити і провадити церковний хор; третій обовязок — учити й виставляти ріжні театральні пєси; четвертий обовязок — учити в школі дітей; пятий обовязок (се вже тільки в деяких парохіях) — опалювати й замітати церкву та приходський будинок. Ось вам обовязки нашого пересічного дяковчителя, знаного загально під популярною назвою: „пан професор".

Маючи тут на приміті лише реформу школи, а не якихсьтам инших парохіяльних справ і порядків, пригляньмося хоч побіжно ролі нашого дяковчителя в українській школі. Що він там учить, і як учить? А вчить те, що вміє, і як уміє. Наші „добрі люде" висилають звичайно свою дитину до української школи на те, щоби в дома не заваджала або збитків не робила. Та ще як иноді підготовляють дітвака до своєї рідної школи! „Чекай-но ти, драбуґо! — мовить поіритована мати. — Не хочеш мене слухати, то пішлю тебе до української школи, а там наш „пан професор" уже тобі покаже, де раки зимують!" Очевидно, що по такій заохоті дитина аж зі сну зривається, коли присниться їй своя рідна школа і свій „тічер".

Уявім собі, що на такій учительській посаді є не скромний дяк, але людина кваліфікована, що розуміє значіннє школи та свої права й обовязки. Чи в таких обставинах правильний учитель поведе свою школу туди, куди їй належиться вести? Я сумніваюсь. По перше, йому не дозволять учити дітвору з таких шкільних підручників, які йому подобаються, але тільки з таких, які подобаються громадянам, а зглядно місцевому парохови, котрий дотичною громадою управляє. По друге, вчителеви не дадуть таких шкільних приладів, які він повинен мати під рукою, а по третє — він не годен дати собі ради з тими ріжними перешкодами, які йому підчас науки густо-часто трапляються. Буває, що вчитель щойно розігнався в науці, аж тут — лишай діти на Божу волю, бо прийшли куми з дитиною до хресту. Другим разом випав у шкільнім часі похорон або якась инша церковна чи парохіяльна треба, а иноді то вчитель дає дітям примусову павзу, бо мусить іти до печі вугля „нашуфлювати", щоби дітвора не дзвонила підчас науки зубами.

Ті і тим подібні перешкоди підривають поваґу школи й осмішують „пана професора" в очах української дітвори, хоч та дітвора, знаючи з досвіду культуру своїх батьків, не дуже-то тими ріжними перешкодами деморалізується. Але що ви скажете на таке, коли в часі науки впаде до кляси розлючена мати і в присутности дітей почне вичитувати „пану професорови" свій „патер ностер"? Або що скажете на те, як до школи влетить пяний батько і грозить, що він учителеви вуха пообриває, бо він має до сього право — бо він належить до парохії і платить приписану колекту?! Чи після такої сумної події учитель, котрий має хоч крихітку чести і самоповаги, може лишитися на дальше в своїй школі? За що-ж тоді будуть його вважати його школярі і школярки?...

Треба ствердити факт, що між нашими дяковчителями є люде чесні, характерні й тактовні, котрі є вже з природи добрими педаґоґами. Їм би ще трохи фахової підготовки, а вийдуть з них прекрасні вчителі — може навіть ліпші від деяких панів, що покінчили вчительський семинар, чи якусь иншу висшу школу. Але — ніде правди діти — лучаються тут і такі дяковчителі, котрі наносять ганьбу свому станови. Якби таких „педаґоґів" по наших громадах не було, то було би ліпше для самих громад і для тої дітвори, яку нерозумні громадяне віддають їм під їхню опіку.

Отсе був би коротенький нарис, як виглядають наші дотеперішні школи в Америці.

Насувається на думку мимовільне питаннє: яку користь принесла та школа для нашої суспільности? — Ніяку! Що та школа дала нам за трицять літ своєї діяльности? Де поділося те наше молоде поколінне, яке вона виховала? Хто по наших головах буде ґаздувати тим церковним майном, за яке ми за чуби водимося? Хто і як буде управляти тими нашими Народними Домами, які ми собі тут в кількох останніх роках придбали?

II.

Я позволю собі поставити тут одно загальне питаннє: чи українська школа є нам в Америці потрібна? Несвідомий наш загал каже, що йому такої школи не треба. З такими несвідомими людьми спорити годі, бо звісно, що „горбатого і могила не випростує". Лишім отже наші „народні колоди" на боці, а попробуймо стати по стороні тих, котрі кажуть, що українська школа для української дитини в Америці принесе якийсь хосен. Що ті люди думають про свою рідну школу і який інтерес представляє вона для них? Одні — а таких є найбільше — бачать у тій школі свій власний, особистий інтерес. Другі, котрих є зникаюча меншість, бачать у ній інтерес загальний, **національний.**

Перші з них будуть з української школи вдоволені тоді, коли їх дитина навчиться в ній по свому трошки читати й писати, бо се-ж прецінь пригодиться в життю: от треба написати якийнебудь лист до старого краю, то хай там дідуньо чи бабуня знають, що їх унук чи внучка, хоч родилися в чужім краю, знають і по українськи поклонитися їм „по сто тисяч разів". А то ще українська мова може принадобитись і в Америці — в якімсь банку, чи в шторі, чи в шапі, чи ще там де. Практичні Американці, коли наймають когось до служби, то все дають першенство тим, котрі побіч анґлійської знають іще якусь иншу мову.

Та ті другі, котрі бажають української школи з інтересом національним, не вдоволяються такою „механічною" школою, в якій дітвору тресується, наче які циркові звірята. Вони жадають від своєї рідної школи чогось більше, ніж науки механічного читання й писання, иноді навіть без зрозуміння змісту. Вони хочуть, аби українська школа нашу дітвору виховувала, щоб дала їй те, чого вона не може навчитися в американській школі.

Люде, котрі слідять за нашою дітворою по американських школах і поза школами, бачать нераз таке, що їм дуже прикро бачити. Коли наша дитина має якесь питоме славянське імя або назвище, то „стопроцентові" Американці кажуть собі те імя по кілька разів „спелювати" і за кождий раз удають, що се слово для них „невимовне" і вони його ніколи не навчатся. Спантеличена дитина жалується на таку американську поведінку перед своїми родичами, а ті зараз знайдуть „на той припадок" світлу розвязку: з Грицька зроблять „Гарого", з Василя „Вілема", з Володимира „Волтера", з Коваля „Сміта", з „шевця" — „кравця" і таке вам повигадують, що вже ніякий етнольоґ не дошукається в тім слові славянського коріня. Пропало раз на завше прекрасне українське імя, а з ним і та дитина, котра се імя дістала при хресті в українській церкві.

Усім нам відомо, що діти іміґрантів в Америці бувають дуже часто упосліджувані. Ми нераз чули, як нащих синів та дочок американські діти називають „брудними Поляками" (дорти Поллакс), „ґунґерами" й иншими лайливими прозвами, а наші діти не вміють навіть оборонитися, не вміють заступитися за національним іменем своїх батьків. Бо щоби стати з кимнебудь до словесного „файту", треба мати на поготові якісь розумні та переконуючі арґументи. А наша дитина з чим стане до боротьби із зарозумілим Американцем? Чим вона йому заімпонує? Чи може нашими ославленими балями, пікніками й иншими подібними українсько-американськими забавами?

(Дальше буде).

ЗІВЯНЕ КОЖНИЙ ВІНОК.

Зівяне кожний вінок
Навіть з найкращих квіток,
З рож і лелій,
З туги й мрій,
Зівяне кожний вінок.
Тільки терновий вінок,
Сплетений з горя квіток,
З жалю й болю —
Піде з тобою
Аж у могильний куток.

Богдан Лепкий.

ЯК ОРҐАНІЗУЮТЬ ПОМІЧ ДЛЯ ПОТЕРПІВШИХ ВІД ПОВЕНИ.

Юнґставн, О.

Комітет Зединених Товариств і комітет Укр.-Амер. Клюбу устроюють **Масковий Баль** 26 падолиста в гали У. Н. Дому, 525 В. Раен Ев. для допомоги потерпівшим від повени. Треба сподіватись, що на забаві не бракне ані одного Українця чи Українки а всі прийдуть і причиняться своєю присутністю для потерпівших від повени.

Комітет Зеднаних Товариств.

Кривого дерева в лісі найбільше.

Злодій.

Бідність, це страшний бич людства. Бідність зводить чоловіка на самі низини життя, доводить до відчаю й ганебних вчинків. Треба мати богато сили волі, щоби боротися з голодом, холодом і другими явищами бідности.

Я маю на меті оповісти маленьку історію, як бідність штовхнула чесного чоловіка на лиху дорогу й нівечила його життя.

Селянин Петро Степаненко мав хатину й лишень морг поля. Тож відома річ, що не газдував і треба було шукати якого зарібку на стороні. Одного року занедужав Петро в часі жнив, і коли вернув до здоровля, вже була пізна осінь. Жах обіймав Петра при згадці про довгу зиму. Хліба коби до Різдва стало, а що тоді?

Настав і той час, якого зі страхом чекав Петро. Не стало хліба, грошей нема й продати Бог має що.

Пішов Петро до пана дідича й став прохати корець збіжжа на відробок, або якої будь роботи. Пан відмовив.

Пане ласкавий, щож мені робити, діти сидять голодні, хиба іти красти?

Про мене, як вмієш, то кради, ви усі злодії обкрадаєте мене, мовив пан і розмова скінчилася. Остання надія пропала.

Вернув Петро домів, сів на лаві й тяжко зажурився. До нього підійшло двоє його малих діточок і сіпаючи за рукав залепетали: таточку, ми хочемо їсти, дай хліба...

Те діточе слово: „дай хліба" неначе острий ніж прошило серце Петра, те батьківське щире серце, що потопало в морю туги й смутку. Нема, дітоньки хліба, сумно відповів Петро. „Нема" повторили діти й затихли.

Не годен був Петро глядіти на голодних дітий, вийшов з хати й пішов геть за село в долину й там почав плакати, як мала дитина.

Сів на зваленім дереві і обдумував своє положення. Виходу иншого нема, лишень іти красти й ратувати себе й сімю від страшної голодової смерти. Та лишень ця думка промайнула, Петро весь затремтів, кров вдарила до голови. Він чесний чоловік заслужить назву злодія, стане на нечесну дорогу. Але друга думка замінила перщу: Яж ходив до пана, до богатших від мене — просив помочі по чесному й мені відмовили. А діточки чекають на хліб, не на ласощі, не на мясо, а на чорний хліб, так змарніли обоє, вже не щебечуть як перше. А у пана повно збіжжа в стодолі, на току стіжки, в домі повно усього, чого лишень душа забажає й він не вмилувався над моїми бідними, голодними діточками, відмовив, ще й сказав, що я можу красти, що я злодій.

І мало по малу в смирного й чесного Петра почав вливатися дух злоби, пімсти і рішучости.

Піду у ночі до панської стодоли, підкопаюсь і наберу збіжжа. Діточки будуть мати хлібець. Бог простить! Він бачить мою недолю, мою гірку нужду.

Занятий думками, не чув Петро й голоду, не помітив навіть, що вже стемніло. Зійшла темна нічка, вона закриє мене від хижого людського ока, допоможе добути дітям хліба.

Вийшов Петро у подвіря, в хаті не світилося, бо й нема чим світити. Тихо. Сплять голодні діти і жінка. Зайшов Петро в порожну шопу, взяв міх і сокиру і пішов полем до панського фільварку.

Та до того, щоб злодієм бути, треба хист мати. Підійшов Петро до стодоли, почав сокирою яму під стіною в мерзлій землі рубати, а тут і обскочили його вартівники.

Почав Петро проситися, на гірку свою нужду зсилається, так щож, вартівники не слухають. Ти будеш красти, а ми за тебе відповідати маєм — кажуть.

Повели Петра до пана окомана, а той перш усього надавав бідному Петрові мордачів, окервавив його, а пан дідич, не зважаючи на просьби Петра, сказав передати його в руки поліції для потягнення до відвічальности.

Поліція, готова до панських послуг, в свою чергу побила Петра і передала в суд.

В суді оповів Петро усьо по порядку й мировий суддя, користуючись відповідним параграфом закону, звільнив його від кари.

Але це не вдовольнило пана дідича; він вніс рекурс до висщої судової інстанції, поставив адвоката і Петра засудили на три місяці до тюрми. Відбув Петро кару саме весною й пішов домів. То вже не був той смирний, побожний і послушний Петро. Ні, то ішов домів чоловік, в котрім кипіло море злоби й пімсти.

Недалеко села стрінув пана дідича, що їхав повозом. Поглянув пан на Петра й говорить до фірмана: Це Петро, з тюрми мандрує. Тепер буде одного нового злодія більше. Вчув ці слова Петро, загорілися вічі у нього, затиснув пястуки й хижо промовив: Так, я злодій! Ти, жироїде, довів мене до сього, через тебе ця пляма упала на мене. Так памятай же, враже, це тобі так не минеться.

Вийшов Петро в село, чує перешептуються люде: „Петро вернув з тюрми". Серце стискає біль. Ось вже і рідна хатина, сумна стоїть, похилена. Відчинив двері і увійшов до середини. Вздріла жінка свого Петра, затремтіла й кинулась витати плачучи, а за нею мала донечка. А деж мій синочок? спитав Петро.

Помер, ледво вимовила жінка.

Помер, повторив Петро й сльози залляли його лице. Сів на лаві, а жінка оповідала, як гірко, як тяжко було їй жити і боротися з голодом і усіми злиднями. Якаж я рада Петрусечку, що ти вернув, може тепер покращає наше життя.

Так, люба Оксано, вернув твій муж домів, лишень не той чесний Петро, а злодій, чоловік, котрий не має голосу. Знівечили люде, подоптали мою честь, записали моє імя в злодійську книжку, тож тепер і я житиму як злодій. Я не хотів сього, я боявся навіть думки про се, але голод примусив, а пан — дорізав. Не зглянувся на мою нужду, на мою просьбу. Суддя оправдав, а він намігся зробити з мене злодія. Ну й гаразд. Не журися, будеш мати гроші, я дістану їх. Пан дасть... О, ще й богато дасть...

Петрусю, що ти говориш, зі страхом мовила Оксана. Най Бог милує.

Ні, Оксано, зробили з мене звіра й я звіром. Така моя доля.

На другий день в панськім дворі сталася крадіж: украли пас від машини.

Поліція перевела у Петра ревізію і немилосерно побила, вимагаючи признання, де подів украдений пас. Та в часі екзекуції дали знати, що пас знайшовся; украв його оден з фільварчних слуг і Петра освободили.

Прийшов Петро домів побитий, змордований і каже до жінки: Бачиш, що значить мати назву „злодій".

За пару днів продав Петро хатину Жидам і забравши жінку й дитину, невідомо куди подався з села.

Пройшов тиждень часу і у пана пропала пара найкращих коней. Украв їх Петро, бо лишив панови лист, в котрім написав:

Вельможний пане! Ви сказали, що я можу красти, як вмію, і постаралися научити мене. Не хотів я сего, але раз навчили, то беруся до роботи, починаю з вас і кінчу вами. Петро.

Пан підійняв на ноги усю поліцію, побільшив варту, та ні Петра, ні коней не знайшли, а за тиждень друга пара коней пішла за першою.

За короткий час, одного ранку варта на току була знайдена повязаною, двері від клуні розбиті і забрано трийцять міхів пшениці, а на дверях знайшли картку: Добрий день, пане. Це я так орудую. Правда, що добре. Постараюсь ще краще, будете з мене задоволені. Петро.

Пан удався до повітового начальника й поліція стала охороняти фільварок.

Пройшов місяць спокійно; розійшлась поголоска, що Петра в сусіднім повіті убито.

Поліція зменшила свій надзір, а пан, заспокоївшись, поїхав одного вечера в гості до свого сусіда.

Та лишень стемніло, зявився Петро з десятьма товаришами, службу повязали і перевели ревізію в домі, очистили касу й шуфляди, забрали що ціннійше і зникли без сліду. Коли вернув пан у ночі, то застав лишень лист такого змісту: Добраніч панови. Це я трохи гроший взяв за роботу. Ще побачимось. Петро.

Пан післав скаргу до ґубернатора на поліцію — за бездільність. Ґубернатор дав поліції строгий приказ піймати Петра. Слідила поліція й тайні аґенти, пан назначив пятьсот рублів тому, хто піймає, видасть або убє Петра, але усе це не дало добрих результатів. Петро як під воду пішов.

Пройшло два місяці й Петро дав за себе чутку.

Саме як подали вечерю й пан з гостями, між котрими був і начальник поліції, засіли за стіл, почувся крик на фільварку, а у вікно вдарив блиск пожару. Вибігли усі з кімнати і побачили, що вогонь з чотирох кінців охопив будинки й стирти.

Заки з міста приїхала пожарна дружина, усьо згоріло; лишився лишень дім, стайня і дві шопи.

Вранці на воротях знайшли лист до пана:

Пане, це я засвітив вам до вечері. Ви й не думали, що з мене буде такий молодець. Це я так на розпращання, бо завтра виїзджаю далеко звідсіль і більше не стрінемось. Отсе тобі наука, як жити. Не будь звіром, а чоловіком. Петро.

З того часу всякий слух за Петра загинув і де він подівся, ніхто не знав.

Дмитро Тягнигоре.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПОВІНЬ У ЖУРАВНІ І ОКОЛИЦІ.

Я, Микола Гавриляк, член Подільської Січи, 8 відділу У. Н. Союза, одержав лист зі Старого Краю, з якого подаю цікаві виїмки про ті „гаразди", у яких живуть тепер наші браття у Старім Краю. Ті, що ще не дістали таких листів, нехай перечитають се, що подаю й нехай спішать з негайною поміччю нашим гинучим з голоду й недуг Українцям.

У листі пишеться таке:

„Сього року страшні події мали місце у нашім краю. Страшна злива а опісля повінь зачалася 30 серпня й тревала до 1 вересня с. р. У воздусі чути було страшний шум, громи з блискавками били безнастанно а злива, що розпочалася 30. серпня, спричинила, що цілий ринок у Журавні заляла вода на 75 цм. високо; ріки як Дністер і Свіча прибували в людських очах, так, що піднеслися о 3½ метра понад нормальний стан. Часть сіл Мельнича й Володимирець заляла вода, яка стояла по хатах і господарствах, забираючи майно господарів. Вода стояла, не уступаючи через три дні й ночі, повибивала діри у стінах хат і через них плила до середини, руйнуючи печі так, що люде опісля варили собі їсти або у своїх сусідів, у яких полишилися печі, або під голим небом. У Журавні вода дійшла аж до костела. Панські лани й фільварок були цілком залляті. З фільварку люде вже вибралися, а по подвірю брили водою повисше колін. Вода плила від нашого цвинтаря впрост на фільварок. Як було подивитися від цвинтаря, то аж страх збирав чоловіка дивитися на той вилив рік. На Дністрі не було нічо видко від порому аж до ліса під Бакоцин; тільки дерева грушкові, що там ростуть, виглядали з води. На воді чути було страшний гук і шум. Такого страшного виливу води старі тутешні люде не памятають і кажуть, що не чули про такий вилив як сього року, який знищив на сотки міліонів злотих людського майна. Через знищення спричинене повінню, починають ширитися недуги, як тиф, а голод неминучий грозить людям. У нас тепер стражна дорожня через той вилив рік. Лишилося трохи бульби, що була на горбі, а решта уся погнила. Ще тепер дуже часто перепадують дощі, майже щоденно, так, що люде не знають, як викопати решту бульби, що ще не зігнила. Що до Івана Гребіня, то у нього забрала вода усьо з города, не лишивши нічо. Вода стояла у його хаті через 4 дні".

Як бачимо з наведеного, то нужда й біда, голод і недуги у Старім Краю на порядку дневнім і тому думаю, що нема між нами, американськими Українцям, ані одного такого жорстокосердного чоловіка, щоби жалував кількома долярами поратувати тих, що простягають руки й просять ратунку.

М. Гавриляк, Йонкерс, Н. Й.

ПОЗІР ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ім. І. ҐОНТИ

— устроюється —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 5. ПАДОЛИСТА 1927

В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ

160 MERCER ST., JERSEY CITY, N. J.

Початок о год. 7-ій вечер.

Вступ 50 центів.

Запрошується як місцевих так і околичних Українців на цю забаву-БАЛЬ, котра буде в обширній гали при добрій музиці. 258

ЧИ НЕ Є СЕ ВЕЛИКЕ І ЩАСЛИВЕ ЧУТТЄ? - - - - - БРІҐС

Коли ти грав в галф цілий сезон з 61-шних і назад в 65-тих.

І одного дня тобі вдалося зробити гарненьких 94.

І ти постановив закурити собі Old Gold наслідком сього щастя.

І, шукаючи по всіх кишенях, показалось, що в тебе не лишився ані один O. G.

І тоді твій товариш клюбовий дає тобі один Old Gold, похвалюючи твою гру.

Ти зробив гарний удар на 18-ій... закури O. G.

ДЯКУЮ! Славна цигаретка, нема одного кашлю в них.

Ох-х-х Бой!! Чи не є се В-е-л-и-к-е і Щасливе чутте?

ТА ТАТА ТУА

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ПАДОЛИСТОВИЙ КОНЦЕРТ В НЮАРК, НЮ ДЖЕРЗІ.

Дня 30. жовтня 1927 р. відбувся в українській гали при Корт стр. концерт у память Національного Свята Першого Падолиста. Був се чи не перший того рода концерт сього року в Америці. Переглядаючи пресу, приходжу до переконання, що Нюарк, як звичайно, випередив других.

Три чверти на осьму а гром. д. Лисак уже отвирає це свято. Хорові точки отворили свято українським й американським гимном. Друга точка з ряду: „Ой рано-рано" написана і зложена знаним нам О. Кошицем. Як гарно було слухати сеї пісні, то лиш той може висказатися, хто знає її слова, і чув на концертах її мельодію.

Думу про гетьмана Нечая відспівав п. М. Зазуляк. Його артизм відомий в Америці широко. Його імя само за себе говорить. „Пупурі з українських пісень" в першій части програми, і в другій части, „Вайеніс Мелоді", уложена славним музиком Ф. Крайслером, відіграла на скрипцях молода українська артистка смичка п-на Любка Каськів. Артистка має справжний музичний талан. Слухаючи її, я думав про веселу українську пісоньку, в котрій співаєсь: „Бас гуде, вимовля, вимовля, вимовля". Так і ся скрипочка, не то грає, але вимовляє. Слухаєш і чуєш ту українську коломийку: весела вона така, що й старий хоче скочити. Слухаєш, і забуваєш, що тут коломийка переплітана чим раз то кращими мельодіями. Слухаєш чару музики, якого словами не вискажеш. І робила вона враження не тільки на нас, Українців, але й на присутних пятьох американських докторів та кільканайцять „норсок", що були теж на концерті. Декотрі з них питали своїх знакомих, як довго ся панна студіює. Публика надгородила її гураганом оплесків, тай хтось з передових людей вручив їй прекрасний сніп цвітів.

Дальша точка „Гамалія". Від року 1915. я вдруге чув сю пісню. Ще як співав хор зложений з дяко-вчителів на українськім конґресі в Купер Юнійоні в Ню Йорку, то аж тепер почув я сю славну пісню вдруге. Се тому, бо ся пісня потребує здібних сил. Та тут такі сили й були. Підчас тихесенького співу хору деклямував п. Каськів, на переміну з п. Зазуляком, як солістом. Як загули слова Шевченка: „Ріж і бий, на фортеці кричить Гамалія" — так і мимоходом прийшла на думку й паньщина, і тортури, теперішні і минувші. „Було колись на Вкраїні ревіли гармати, були колись запорожці, вміли панувати, минулося..."

„Не засланяй лучів" відспівала п-на Ґела з Джерзі Сіті. Голос її чистий і сильний, відбивався високо об стелю концертової салі. Оплескам не було кінця, тому мусіла пару разів повторяти, а то й щось иншого співати.

Дальша точка програми „Жала Улянка шовкову траву" от і знов Кошицева. Ця пісонька пригадала кождому з нас, як то ми колись ступали ранньою росою по шовковій траві. Може й не прийдеться більше зажити того щастя, веселого, щасливого хлопячого життя. То най хоть піснею розбудять нас, щоби полинути в рідну сторону на зелену шовкову траву, та воскресить окрушину того перебутого щастя. А вже коли прийшла з ряду точка: „Вічний революціонер", то оплескам не було кінця. Бо в тій пісні сказав Франко: Дух революціонер живе, він ще не вмер. Ні попівські тортури, ні тюремні тяжкі мури, ні гармати лаштовані не зломлять духа Українця. Ся пісня будить до життя, до волі, до порахунків за кривду нам заподіяну нашими ворогами, чужими і своїми паразитами.

Послідна точка програми: Шевченка-Вербицького „Завіщання". Пісня, можна сказати, майже похоронна. Але в ній криється могуча сила слова Тараса. Бо він в ній кличе: „Поховайте та вставайте, кайдани порвіте, і вражою злою кровю волю окропіте". Панна Савіцька приґравала майже кождій пісні до помочі, але ся випала над причуд гарно, бо можна було зауважити, що вона відчуває сю безсмертну пісню Завіщання.

На прикінци годиться піднести заслуги п. Каськова коло устроєння сього концерту. Програму вибрав, що не можна краще. Три хори мішані. Два хори мужеські, і сольові. Богата вона змістом; варта наслідувати. Треба теж зазначити, що тут був хор з Джерзи Сіті, злучений з нюарським, бо на сю програму треба неаби яких сил. Хор з Джерзі Сіті був на чолі з нашим старим знайомим музиком п. Ґелою.

Весь прихід з того концерту призначений на потерпівших від повені в Галичині. Публика дописала, а радше скажу переписала, бо богато людей вернуло домів. Не то що не було де сидіти, але стояти не було де. Американські гості не зразилися тим, що мусіли стояти, але слухали до послідньої точки. Перед закінченнєм о. Чаплинський влучним словом так гарно приготовив публику, що в додатку добровільними датками зложила двіста два доляри.

др. Н. Навроцький,
749 Мейн Ев., Пасейк, Н. Дж.

ISTON, PA.

Товариство ім. Богдана Хмельницького, від. 137 У. Н. Союза, повідомляє всіх своїх членів, щоби зійшлися до галі парафіяльної при четвертій улиці на Вест Істон в суботу, дня 12. листопада, о год. 1-ій пополудни з відзнаками і шапками. В той день відсвяткуємо Українське Національне Свято, ту радісну і щасливу хвилю, коли то на західно-українських землях відродилася Українська Держава. А попритій спосібности возьмемо участь в американській параді, до котрої запрошений і наш відділ. Не явившийся член заплатить 2 дол. кари. 258

Ф. Саґатий, предс.
М. Підгайний, секр.

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ

написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Ціна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи"

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

РОЗВІД ПО 50 ЛІТАХ ПОДРУЖНОГО ЖИТТЯ.

Перед лодзьким рабіном відбулася цікава розправа. Виступили він і вона. Вона — Малка Турицова обвинувачувала його — свого чоловіка Янкля, що зраджує її. Вона має 70 літ, а він 80, жили разом 50 літ. Рабінатський суд дозволив їм розвестися. Старенький Янкель висловив вдоволення з цього рішення, мовляв — останні роки свойого життя зможе перевести в спокою, без сцен заздрости зі сторони сварливої жінки.

ЖУРБА ПРО БУДУЧНІСТЬ

не дає нам спокою. Вона нас давить та каже шукати нам чогось такого, де малибисьмо кусник хліба, без згляду на се, чи в фабриках або майнах є праця або і цілковите безробіття.

А це можна осягнути, коли купимо собі землю в ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ, на передмістю фабричного міста МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Кольонія ся, це не звичайна оселя, яких є в Америці тисячі, в котрих властителі, крім хатини нічого більше не мають, але від 16 літ правильно зорганізоване село, в котрім живе около 150 українських родин, де кождий газда, крім гарного дому і других будинків, має також кілька акрів плодовитої землі, з котрої, плекаючи ярину або годуючи кури, має гарні доходи.

Праця також на місци, бо коли в великому місті треба нераз їхати до праці і годину, а в майнах тільки іти пішки, то з кольонії зайдемо до неї за 20 до 45 мінут.

А в місті Мілвіл, є вже кілька українських бизнесів, а можнаби їх ще в двоє тільки мати, і яка тоді гарна гармонійна співпраця: українські фармері і українські бизнесмени — правдиве українське місточко.

По інформації, у всіх висше наведених справах, голоситись на адресу властителя земель в українській кольонії: —140—

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. 7th & GREEN STREET,
PHILADELPHIA, PA.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ, УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

— відсвяткує —

ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ

— який устроює —

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ В ЗЛУЦІ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ В ELIZABETH, N. J.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

О ГОД. 6-тій ВЕЧЕРОМ

В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ, 214-216 FULTON ST., ELIZABETH, N. J.

Вступ: першорядні крісла 50 цнт., другорядні 35 цнт., діти 15 цнт.

Співати буде Українське Співацьке тов. Боян під дірiґентурою п. Стефана Грабфра. В сольових точках виступлять артист барітон-бас Ігнатій Паляжій, сольо сопран п-на Анна Левчик, сольо скрипка Іван Левчик акомпанімент пяно п-на Марія Левчик.

Дохід призначений на українських інвалідів, борців за самостійність Української Державности.

Просимо всіх Громадян місцевих і позамісцевих до численної участи.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

ЗАХІДНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

— обходять —

НЮЙОРСЬКІ СІЧИ ПРИ УЧАСТИ ТОВАРИСТВ НЮ ЙОРКУ ТА АСТОРІЇ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ

що почнеться о 7мій годині вечером

В THE STUYVESANT HIGH SCHOOL, 345 E. 15th ST., NEW YORK, N. Y.

з нагоди 9-літної річниці оголошення Української Державности на Західно Українських Землях.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ. Галя отворена від 5-ої години вечера.

В концерті беруть участь визначніші співаки, Січовий хор і хор молодечої Січи під управою дірiґента п. Кириченка, квартети, сольові точки то що. Святочні промови виголосять п.п. Др. Мишуга і Кедровський.

Громадяне! Святим обовязком кождого Українця чи Українки бути на цім Національнім Святі і Своєю присутностю його звеличати. Приводіть своїх діточок, щоби вони на цім концерті вчились шанувати героїчні зусилля своїх батьків та набрались духа до дальшої боротьби. Роскішна галя та добірний концерт будуть запорукою Вашого вдоволення. Най ні одного свідомого Українця не забракне на цім Святочнім Концерті. 256-58

Комітет Падолистового Свята.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

З НАГОДИ ДЕСЯТИРІЧЧЯ ЖОВТНЕВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ МІСЦЕВИЙ КОМІТЕТ СОЮЗА УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ

— уряджує —

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО-КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ

(MANHATTAN LYCEUM)

66-68 EAST 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

Весь дохід призначений на поширення просвіти серед українського робітництва міста Ню Йорку.

Початок точно о год. 6-тій вечером. Вступ 50 центів.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ ДО ПІЗНОЇ НОЧИ 56,8

ПОЗІР! НОРТГЕМПТОН І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКР. ДРАМАТ. МОЛОДЕЧОГО КРУЖКА

відограється дуже гарне представлення

„ЧОРНОМОРЦІ"

оперета в трох діях

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

В ГАЛИ ЦЕРКОВНІЙ, 1307 Нюпорт Евю., НОРТГЕМПТОН, ПА.

Початок точно 7.30 вечер. Тікети по $1.00, 75 і 50 ц. Діти 10 ц.

Режісер і управитель хорів Прот. В. А. Каськів.

Гостей сердешно запрошуємо на чудову оперету „Чорноморці". Приїзджайте громадно з Істону, Бетлегему, Алентавну, Палмертону і Околиць. Другої нагоди такої може й не буде, щоби побачити так гарну виставу. Тікети можна набути в членів комітету, або при касі. — **Комітет.** 258,60,3

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКР. МУЗ. ПРОСВ. ТОВАРИСТВА, А АМАТОРСЬКИМИ СИЛАМИ З ДЖЕРЗИ СИТІ

— відограється —

В ДОХІД УКР. РОБ. ДІТОЧОЇ ШКОЛИ

гарну драму з козацьких часів, в 5. діях а 6 відслонах, Ів. Тобилевича

„БОНДАРІВНА"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 6-ГО ПАДОЛИСТА 1927 РОКУ

В HOOPER COOPER HALL, 22nd STREET, BAYONNE, N. J.

Початок о 5-ій год. вечером. — Вступ 50 центів.

В штуці виступатимуть: — Н. Вацлавський, С. Гуць, О. Когут, П. Мучинський, М. Злепко, Гр. Колесник, Т. Корнійчук, В. Пасічняк, Гр. Артюшенко, К. Савгова. В ролі Тетяни виступатиме К. Іваночківна, і другі.

Запрошується всіх Українців прибути на так гарну виставу.

258 **Комітет.**



Огляньте ЛОНДОН в дорозі до ГАЛИЧИНИ і ПОЛЬЩІ

ВЕЛИКА ПРОГУЛЬКА НА РІЗДВЯНІ СВЯТА

На гарнім поспішнім кораблі

АКВІТАНІЯ ВІДІЗДЖАЮЧІМ З НЮ ЙОРКУ 7-ГО ГРУДНЯ

Пасажири з Саутгемптон поїдуть спеціяльним потягом до Лондону, звідки всядуть на корабель прото до Гданьска, прибуваючи до Галичини і Польщі пару день перед святами.

Прогулька відбудеться під особистим нагаядом досвідченого туристи зі складу урядників Кунард Лінії п. Chas. Fruton-а, котрий поладить вам всі формальности, получені з подорожею і запевнить вам всю вигоду.

Незрівнана обслуга, вигідні, чисті кабіни і знаменита кухня.

Купіть собі по зниженій ціні поворотну шифкарту тепер, а заощадите гроші. Умірковані ціни кабін другої кляси.

СЛІДУЮЧІ ДОГІДНІ ВІДІЗДИ:

БЕРЕНГАРІЯ .... 23. Падол. і 14. Грудня
МАВРЕТАНІЯ .... 30-го Падолиста

По дальші інформації голоситься до котрогонебудь АГЕНТА, або вирост до 222—

CUNARD LINE
New York
25 Broadway

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

НАЩО ПЛАТИТЕ РЕНТ І МЕШКАЄТЕ В БРУДНИХ І ТЕМНИХ ЧУЖИХ ДОМАХ?

Єсли Ви маєте готівкою $1500, то Ви можете купити собі свій дім та мешкати зі своєю родиною в вигідній, здоровій, а в зимі в теплій хаті!

Так зробили вже сотки українських родин тут в Асторії, де пізнали, що се одинока і найлучша рада — щоб замісць платити рент чужим — купити свою хату і сплачувати ратами довг (Mortgage), а сплативши довг, забезпечите собі на старші літа безплатне мешкання в своїм домі.

Повідомляю Вп. Земляків, що маю до спродажі рріжного рода доми — модерні і старі, як також великі апартменти на 70 родин; вироблюю пожички (First and Second Mortgages). 258

Всяких порад в справах закупна домів уділяю даром.

MICHAEL GALLAN
REAL ESTATE
31-62 — 4th AVE., (NEAR BROADWAY) ASTORIA, LONG ISLAND
TELEHOPE: RAVENSWOOD 2574.

НУЖДА

В КРАЮ ВЕЛИКА, БО ЩО НЕ ЗНИЩИВ ВЕСНОЮ МОРОЗ, ТО ДОКІНЧИВ ТЕПЕР ГРАД ТА СТРАШНА ЗЛИВА, І ВАШІ РІДНІ ЧЕКАЮТЬ НА ПОМІЧ ВІД ВАС.

Посилаємо ДОЛЯРИ по зниженій ціні ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

СПРОВАДЖУЄМО кревних і знакомих до АМЕРИКИ і КАНАДИ та помагаємо при виробленню потрібних документів.

АТТЕСТАЦІЯ всіх нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛЬОТИ та ріжнородні бизнеси по дуже пристуиних цінах.

Голоситься у всіх справах до дійсно українського НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну услугу. 134—

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET (між 1-ою і Евеню А) NEW YORK, N. Y.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ......40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси). М. Матвійчука. Ціна ......45 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК, др. Ф. Колесси ......75 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть I старий завіт; часть II новий завіт ......85 ц.

Невдовзі маємо одержати
ТРЕТУ КНИЖЕЧКУ М. Матвійчука, котра є вже в друку.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а з огляду на їх низьку ціну ніякого опусту давати не можемо. — Замовлення слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ПОШУКУВАННЯ.

Стеф. Джумак відійшла від мене 20. вересня 1927 з Френьком Джумаком. Вона забрала від мене $4,326.00. Френк не має половини великого пальця на лівій руці. Хто би знав, де вони знаходяться, зволить мене листовно повідомити за помічну адресу. Винагорода за вишукання $50. 253-8

MICHAEL DZUMAK, 6 BESSIE PL., ROCHESTER, N. Y.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

З падолистового свята на поводін.

Нюарська Громада, якою заряджує Комітет Українського Народного Дому, відсвяткувала День Першого Падолиста величавим концертом, з якого дохід призначено на допомогу потерпівшим від повени.

З концерту прийшло $424, а в українській гр.-кат. церкві на Мортон Ст. зібрано $276. Значить разом принесло Падолистове Свято $700, які вислано до Обєднання в Филаделфії для висилки до краю.

Комітет У. Н. Дому в Нюарку.

ФУЛТОН, Н. Й.

Поміч потерпівшим від повені.

На зборах У. Н. Дому в нашій місцевости, предсідатель М. Бунда підніс справу потерпівших від повени, представляючи справу як дуже серіозну, так як і одну з найконечніших. Предсідатель назначив комітет збірки, котрий одобрила організація Український Народний Дім та Тов. Запорожська Січ, відділ 263 У. Н. Союза на місячних зборах. Комітет складається з слідуючих членів обох організацій: Іван Заневич, Дмитро Бажалук. Трофим Тупиця і Дмитро Оленський.

Комітет сейчас зійшовся на засідання, та по' полагодженню деяких формальностей взявся сейчас до праці. Рішено піти за збіркою по хатах, з якої прийшло 33 доляри. Крім сього зложили свої датки У. Н. Дім і Тов. Запорожська Січ. Разом зібрано 48 долярів.

На сю суму зложили: Український Народний Дім з каси 10 долярів; Тов. Запорожська Січ, відділ 263. У. Н. Союза, 5 дол.; по 1 дол.: Д. Бажалук, Д. Воняк, І. Дрозда, І. Оленич, М. Лобур, Д. Надворняк, І. Черяк, О. Куш, В. Гудима, І. Фіс, І. Заневич, А. Іваніцький, П. Тупиця, С. Сорока, М. Гринчук, В. Зарічний, І. Зарічний, К. Коток, П. Сидорук, Д. Оленський, Н. Сенькiв, Р. Липка, І. Камеяюк, О. Бузько, Т. Тупиця, Д. Коваль, М. Бунда; А. Туркевич 2 дол.; Я. Войтович 75 цнт.; по 50 цнт.: Р. Глущишин, С. Кухарик, М. Дебера, М. Захарків, С. Вранець, Й. Дорчак; М. Бандрівський 25 цнт. — Разом $48.00.

Гроші вже вислано до краю. Тут належить підчеркнути, що наші громадяне віднеслися дуже прихильно до збірки, з винятком деяких одиниць.

За Комітет:
Д. Оленський, Д. Бажалук, Іван Заневич, Т. Тупиця.

НЮАРК, Н. ДЖ.

В СУБОТУ, 5. ПАДОЛИСТА 1927

ТОВАРИСТВО „ЄДНІСТЬ"

— ставить —

ТРЕТУ СЕРІЮ

„РОЗБІЙНИК КАРМЕЛЮК"

В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ
57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

257-8

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568.

ДО АМЕРИКИ І КАНАДИ

СПРОВАДЖУЄМО не тільки рідню горожан, але і хлібородів;
ПЕРЕСИЛАЄМО ДОЛЯРИ до краю звичайно і телеграфічно, доручуючи аж в рідне село.
СПОРЯДЖУЄМО контракти, повновласти і т. д.

КОЛЕКТУЄМО спадки в старім краю і в Америці;
ПРОДАЄМО доми, фарми, лоти та ріжнородні бизнеси.

ОСНУВАЛИСЬМО і розвиваємо українську оселю

НОВА УКРАЇНА

недалеко Ню Йорку, де по дешевій ціні можна набути землю і дім.

ПОРАДИ ДАРОМ.

Українці, деб не жили, повинні відноситися з довірям до своїх інституцій, де найдешевше.

ZAHAY GLOBE SERVICE & REALTY CORPORATION
30 EAST 7th STREET, TEL. ORCHARD 8968. NEW YORK, N. Y.

T. J. HRYCEY & CO., 329 SOUTH 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.
— або до —
THE STAR SAVINGS & LOAN ASS'N, 2173 PROFESSOR STREET, CLEVELAND, OHIO.

СЛІДУЮЧА ПРОГУЛЬКА УКРАЇНЦІВ НА РІЗДВО КОРАБЛЕМ LEVIATHAN 7-ГО ГРУДНЯ 1927.

ХТО ЗНАЄ ЧИ ВАМ ВДАСТЬСЯ КОЛИ НЕБУДЬ КУПИТИ ЗЕМЛЮ ПО ТАКІЙ ЦІНІ

НАСАВ КАВНТИ В ЛОНГ АЙЛЕНД

ЛОТИ ПО 95 ДОЛ.

НА ГРАНИЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ

завдаток $25, решта на місячні сплати по $2.00.

ГОТОВІ УЛИЦІ, ЕЛЕКТРИКА І ДРУГІ УЛІПШЕННЯ.

Дорога 160 футів широка перетинає наші землі.
(SOUTHERN STATE PARKWAY)

53 мінути зелізницею до Ню Йорку, і Брукліна.

Місцевість висока, рівна і суха. Право власности гарантоване. Виповніть сейчас поинзший купон і пришліть до нас. Ми вишлемо вам інформації і опис Масапек Центер та білети на переїзд. Все те без всяких зобовязань з вашої сторони. Оглядини земель кождого дня, а в неділі треба прийти до офису нотаря В. КРУГЛЯКА від 10. до 12. години рано. 234—

151 Ave. A.
близько 10-ої улиці
NEW YORK CITY.
ORCHARD 7177

КУПОН.
Імя і назвиско ....
Адреса ....
Телефон ....

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

Columbia

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ І РОСІЙСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

Укр. Орхестра П. ГУМЕНЮКА.
27106F (Ой, дівчино, дівчинонько (Коло гаю проходжаю.
Е. ЖУКОВСЬКИЙ, баритон, з акомп. орхестри:
27107F (Пише мені жінка (Від початку до кінця.
МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, баритон, з акомп. орхестри:
27108F (Ой зійди, зійди, ясен місяцю (Як почуєш в ночі.
27109F (Розлука, ти розлука (Повій вітре на Вкраїну.
Е. ЖУКОВСЬКИЙ, баритон з акомп. орхестри.
27101F (Розвія (Задумоковатий
ВЕСЕЛІ ПОЛТАВЦІ.
27102F (Ой і весела до дому іду. (Сватання.
О. К. КИРЕТЮК.
27103F (Кучерява Катерина. (Біду собі купила.
П. ГУМЕНЮК, соло на скрипці.
27100F (Думка і коломийка (Полька „Добуш"
ПАВЛО ГУМЕНЮК, соло.
27098F („Гоп", вальц. (Танець присюдки.

П. ГУМЕНЮК з укр. орхестрою.
27104F (На сінокосі, коломийка (Козак-тропак.
Евген Жуковський, барітон, з акомп. орхестри.
27082F (Волокита. (Лист з Краю.
27083F (Зрадниця. (Що грубе, то добре.
27089 (Полька Парубоцька (Вальц Бандура
27090 (Молотник (Ой, не спиться, не лежиться.
27094F (Рідний Краю. (Журавель.
27095F (Школярі.
27099 (Мамкові троблі (Діктор-дактор.
Д. Медов, тенор з акомп. орхестри.
20096F (Казбек. (Пращай мой сын.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ.
27096F (Ой, зацвила червона калина. (Що найшов, то твоє.
27084F (На весіллю, при вечері (Ой, Козаче Білоусий.
27086 (Ой, не шуми, луже. (Чорні очі як терен.
27091 (Вівчар на сопілці. (До Почаєва на відпуст.

УКРАЇНСЬКІ

Ой, де ти була? — Іван Петляк і Грицько Когут	27067F
Ой, іду, іду. — Д. Медовий, Тенор	27066F
Ой, не світи місяченьку. — Д. Медовий, Тенор	27065F
Ой, там на Йордані. — Евген Жуковський, Барітон	27069F
Ой, Дніпре, мій Дніпре. — Володимир Дідов, Бас	27073F
Ой, вдови гора. — Евген Жуковський, Барітон	27071F
Поправини. — Часть I. II. — Орхестра П. Гуменюка	27070F
Співжак чорний. — Іван Петляк і Грицько Когут	27072F
Старість не радість. — Евген Жуковський, Барітон	27067F
Щедрий Вечір мій. — Евген Жуковський, Барітон	27074F
Там на горі крута вежа. — Евген Жуковський, Барітон	27072F
Танцюйте, молодчики. — Українська Орхестра Колюмбії	27064F
Українське весілля. — Часть I. II. — Орхестра П. Гуменюка	27075F
Во Вефлеємі. — Евген Жуковський, Барітон	27002F
Вся родина на весіллю. — Українська Орхестра Колюмбії	27063F
Забрали-забрали. — Евген Жуковський, Барітон	27070F

РОСІЙСЬКІ

Бордер. — С. Ф. Сарматов, Комик	20088F
Эх ты доля, моя доля. — Д. Медов, Тенор	20089F
Гармошка. — Д. Медов, Тенор	20084F
Под вечер осенью ненастной. — Д. Медов, Тенор	20090F
Пошли девки в бор купатся. — Д. Медов, Тенор	20091F
Как поживаете? Полька. — Руск. Орк. Москва	20085F
Кацапская песнь. — Н. Назаров, Тенор	20087F
Маруся отравилась. — Д. Медов, Тенор	20090F
Полька „Стрекоза". — Руск. Орк. Москва	20086F
Тетя Фрося. — С. Ф. Сарматов, Комик	20088F

Жадайте повного каталоґа українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (С. О. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 34

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 — 2nd AVENUE, CORNER 5th STREET, NEW YORK CITY
ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

АДВОКАТ

УКРАЇНЕЦЬ
МИХАЙЛО РАДИК
Заступає справи цивільні і карні у всіх судах стейту Ню Йорк.
Адреса Канцелярії:
MICHAEL RODYK
Attorney & Counsellor at Law
1440 BROADWAY, Cor. 40 St.
New York City, Room 2362.
Tel. Longacre 1589. Вечерами:
30 E. 7th ST. Orchard 8968

Телефон: Gramercy 5881.
Др. К. Д. БІЛИК
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР І ХІРУРГ.
ЕЛЕКТРИЧНІ ПРИРЯДИ.
Урядові години: від 12. до 1-ої, від 6. до 8-ої і після умови.
311 E. 18th ST., NEW YORK CITY

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН

лічу успішно найновійшими методами. Помагаю скоро в ріжних кровних недугах, нервових і шкірних, хронічні нарости, загальне ослаблення, міхура, нирок, мочеві недомагання, ревматизм желудок, внутрішні хороби та грудні. Без ріжниці, як довго хоруєте, я можу помочи вам. Оплати умірковані. Оглядини, пацієнта переводжу особисто. Поради і оглядини даром.

DR. ZINS
Спеціяліста. Основ. 28 літ.
110 EAST 16th ST. N. Y.
межи 4th Ave. & Irvington Pl.
Денно: 9—8 веч. Неділі: 9—4 попол.

DR. M. SMITH
Переніс свій офіс під ч.
83 E. 7th ST. (межи 1. а 2. Евеню)
NEW YORK, N. Y.
Урядові години: 9—10; 12—2; 6—8.
Tel. Orchard 6072.

Др. А. Л. СИЗАР.
Доктор і Хірург. Спеціяліст у всіх хоробах і операціях від очий, ух, носа і горла. Найновійша метода діягнози і курації.
127 E. 84th ST., NEW YORK, N. Y.
межи Park і Lexington Aves.
Години: 10. до 12. рано, 6. до 8. вечер. Неділі 10. до 1. пополудни.

Др. Б. ТРОЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
49½ FIRST AVE., cor. 3rd ST.
NEW YORK, N. Y.
Роботу виконує солідно. Умірковані оплати. Платити можна ратами. Через 10 літ знають мене за пильне виконування механічної роботи в обсягу дентистики.
Оглядини при помочі духів Рентгена (X-Ray) даром.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА

Житомирського заведення породів і Київського Заіценського шпиталя.
Е. SHMULENSON,
671 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯР!

Хто пришле одного доляра, дістане оплатно в рекомендований посилці 9 книжок В. Будзиновського:

1) Ішли діди на війну, 2) Історія України I. (княжий вік), 3) Історія України II. (литовсько-польський вік), 4) Радних харчування (комедія), оповідання: 5) До віри батьків, 6) Щагін Герай, 7) Небіжчик ходить, 8) Воли бути козачкою, 9) Пластун. 254-

Долярa висилати в рекомендованім листі на адресу: W. Budzynowsky, ul. Chrzanowska, 11, Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.

СТЕФАН І. ЕВУСЯК
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N. J.
Tel. Montgomery 1785
45 Prospect Av., Bayonne, N. J.
Telephone 540

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЄТЬСЯ дівчини або старшої жінки до легкої домашньої роботи при малій родині, з харчем і спанням. Платня після умови. Голоситись на адресу: 254-9
Dr. BLISS,
909 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

НА ПРОДАЖ ФАРМА 140 акрів, добрі забудовання, 12 коров, 3 коні, великий став з рибою; продаю заради моєї старости. Голоситися до 258-9
FRANK POSTEMPSKY
Box 67, Columbia, Conn.

НА ПРОДАЖ ДІМ З ЦЕГЛИ, 6 кімнат і купальня, близько школа, церква, кари і босн. Ціна приступна. Голоситися до: 258-9
ВЛАСТИТЕЛЯ,
323 Woodward St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ ДЕЛІКАТЕССЕН І ГРОСЕРНЯ з всіми потрібними до сего машинами. Ліс на 5 літ. Одинока християнська на весь блок. Голоситися на адресу:
ДРУКАРНЯ ПАВЛА ПЕТРОВА
194 Avenue A, New York City 258-63

ПОШУКУЮ спільника або спільнички з невеликим капіталом до вичинення виноходу великої вартости; добра спосібність зробити гроші для відповідної особи. Інтересовані зволять голоситися до: 258-63
T. KRZYZANOWSKI,
43 E. Collings Ave., Collingswood, N. J.

ДО ВИНАЙМУ 4 великі світлі кімнати під ч. 51 MORRIS ST., газ, електрика; гріт, умебльований. Голоситися до: 255,8
JANITOR,
51 Morris St., Jersey City, N. J.

ПОТРІБНО ОПЕРЕЙТОРІВ до жіночих ковтів, сутів і дресів; тижнева платня $50.00 і висше. По близші інформації голоситися до: 252—
S. PROCYK,
Grove Ave., Metuchen, N. J., R. F. D. 1.

З ПРИЧИНИ виїзду до Европи по фамілійним справам, продається бизнес Порк і Делікатессен штор. Голоситись під ч. 256-8.2-4
949 EAST 167th ST., BRONX, N. Y.

ІНТЕЛІГЕНТНА ЖЕНЩИНА потрібна до заряду в домі священика, місце до обняття сейчас. По інформації прошу голоситись: 257-8
В. МАХНИК,
Box 41, Barnesboro, Pa.

ПЕТРО КІЗИМА.
Для вас є лист від вашої жени. Пишіть до адміністрації
СВОБОДИ
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Сю новинку проситься повторити всі укр. часописи тут і в Канаді. 257-9

НА ПРОДАЖ новий дім 5 кімнат і склеп до бизнесу, електрика, газ, вода і купальня. Лота 25x120, спільний драйвовей. Продається за 6,000, готівкою $2,800. Дім на Oakland Ave., Sewaren, N. J. Голоситися до: 257-9
JOHN BLAHY
765 State St., Perth Amboy, N. J.
Tel.: Perth Amboy 2936.

АГЕНТИ — Ми започаткуємо вас в бизнесі і поможемо щоб вам успішно ішло. Нетреба ні капіталу ні знання. Вільні хвилі або весь час. Можете заробити $50—$100 тижнево. Пишіть Madison Products, 562 Broadway, New York. 210—

АЛЕКСАНДЕР ХИЛЯК

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
полагоджує всякі справи правні чесно і совісно.
233 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.
Woolworth Bldg., Room 2234-2236.
Tel.: Whitehall 4798 and 4799.
Вечерами від год. 7 до 9 під ч.
340 EAST 17th STREET,
NEW YORK, N. Y.
222— Tel.: Lexington 2193.

АДВОКАТ Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVENUE,
CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах; займається перевірюванням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переводоводжує спадкові справи; полагоджує старокраєві, легальні і другі справи. 191—

УКРАЇНСЬКА БУЧЕРНЯ

БРАТІВ ДОРШ
Засідля великий вибір:
КОВБАС, КОВБАСОК, ВУДЖЕНИХ І СВІЖИХ ШИНОК та ріжного рода мяса.
СВІЖО ЧИСТО
Опуст для ресторанів. Спеціяльно приготовляємо для весіль і ріжних забав. 258—
G. DORSH & BROS
88 FIRST AVE., NEW YORK CITY
(рiг 6-тої вул.)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".